

Nye regler om OFFENTLIGE ANSKAFFELSER fra 1. januar 2017.

Gjønnnes, Arnhild Dordi, advokat, NHO
26.01.2017

Nytt anskaffelsesregelverk – 1. januar 2017

- Lov om offentlige anskaffelser
- Anskaffelsesforskriften
- Forsyningsforskriften (energi, transport, post og drikkevann)
- Konesjonskontraktforskriften
- Endringer i KOFA-forskriften
- Forskrift om krav til lærlinger

Nasjonale terskelverdier

- Anskaffelsesforskriften – øker fra 500.000-1,1 mill kr
- Forsyningsforskriften – ingen nasjonale terskelverdier (3,5 mill og 44 mill)
- Konesesjonsforskriften – ingen nasjonale terskelverdier (44 mill)

Nasjonale terskelverdier – Del II særnorske regelverket

- Stat
  - Vare/ tjenester – terskelverdien identisk med EU-terskelverdi
  - Bygg- og anlegg- nasjonal terskelverdi 1,1 mill – 44 mill (del II)
- Kommune/fylkeskommun og sykehus
  - Vare/ tjenester – 1,1 mill – 1,75 mill (del II)
  - Bygg- og anlegg- nasjonal terskelverdi 1,1 mill – 44 mill (del II)

Under terskelverdi – hva skjer ?

- Ikke obligatorisk kunngjøring i DOFFIN, men oppdragsgiver KAN
- Kontakt innkjøperne
- Hvordan kan leverandører finne kontrakter?
  - Frivillig kunngjøring i Doffin
  - Hjemmesiden hos stat og kommuner
  - Aviser

§ 4 De grunnleggende prinsipper

- Hvilke grunnleggende prinsipper gjelder?
  - Konkurransen, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet
  - Dokumentasjonsplikt – tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger
- Ved hvilke anskaffelser gjelder prinsippene?
  - Alle anskaffelser over 100.000 kr der loven kommer til anvendelse
- Anskaffelser under 100.000 kr
  - Unntatt loven
  - Rutiner som ivaretar konkurransen

§5 Samfunnsansvar

- Redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger
- Egnede rutiner for å ivareta hensynet til grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser
- Krav om universell utforming

§ 7-5 a. *Minimering av miljøbelastning*

- Oppdragsgiveren skal legge vekt på å minimere miljøbelastningen ved sine anskaffelser og kan stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det minimum vektes 30%.

§5 Underleverandører

- Begrense antall ledd i leverandørkjeden
  - Maks to ledd
  - Terskelverdi 1,1 mill (statlige)/1,75 mill (andre)
  - Bygge- og anleggsarbeider og renhold
  - Unntaksbestemmelse

§ 7 Krav om bruk av lærlinger

- Leverandøren tilknyttet lærlingordning
  - Lærling **deltar** ved utførelsen av kontrakten
  - I bransjer hvor departementet har definert **særlig behov**
  - Terskelverdier mht til kontraktens verdi og varighet

Håndhevelse

- KOFAAs kompetanse til å ilegge **ovetredelsesgebyr**
- Domstolenes sanksjonsmuligheter videreføres
- KOFA-forskriften: **tilbakebetaling av gebyr**
  - Påvist ulovlig direkte anskaffelse
  - Andre brudd: påvirket resultatet?

Gjelder for alle anskaffelser

- Hvilke anskaffelser er omfattet?
  - Varer, tjenester, bygge- og anlegg
  - Verdi som er lik eller overstiger 100.000 kr eks mva
- Dokumenter
  - Konkurransesgrunnlag
  - Anskaffelsesdokumentene
- Beregning av anskaffelsens anslåtte verdi
- Dokumentasjonsplikt - protokoll
  - Oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen
- Skatteattest – over 500.000 kr eks mva. Kun for norske leverandører.
- Offentlighet – herunder innsyn

Del II Anskaffelser under EØS-terskelverdier

Dialog-begrepet

- Vær obs!
- Dialog med leverandøren før konkurranse
  - Forberedende undersøkelser, info om planer og behov
  - Gitt råd til oppdragsgiver
- Dialog med leverandøren i tilbudskonkurranser
  - Avklare uklarheter, avvik, forhandlinger

Nye nasjonale prosedyrer

- Åpen og begrenset tilbudskonkurranse
  - Åpen – alle interesserte kan gi tilbud
  - Begrenset – bare de som er invitert
- Oppdragsgiver beslutter om det er behov for dialog eller ikke etter tilbudsfristens utløp – altså oppdragsgiver kan utsette valget til etter at tilbudene er kommet inn.

Planlegging av dialogen

- Oppdragsgiver planlegger dialog – skal angis i anskaffelsesdokumentet
- Oppdragsgiver planlegger å ikke gjennomføre dialog –skal angis
- Kan oppdragsgiver **fravike** det han har planlagt?
  - Angitt planlagt dialog i anskaffelsesdokumentene, men velger ikke å gjennomføre dialogen som beskrevet.
  - Angitt i anskaffelsesdokumentene at dialog ikke er planlagt gjennomført, men velger å gjennomføre dialog.
  - Angitt planlagt dialog på en bestemt måte, men gjennomfører dialogen på en annen måte enn beskrevet.

Oppdragsgiver fraskriver seg muligheten til dialog

- Tillatt
- Ingen plikt til å utsette valget til etter tilbudsfristens utløp
- Tydelig sagt fra i anskaffelsesdokumentene – binder oppdragsgiver da han har gått lenger enn å angi «planene» sine.
- Oppdragsgiver kan fraskrive seg all type dialog eller bare visse typer dialog, f.eks forhandlinger.

Gjennomføring av dialogen

- Gjennomføring av dialogen
  - Hva kan det holdes dialog om: alle sider ved tilbudet
  - Hvem: En eller flere
  - Hvordan skal dialogen gjennomføres: alle eller rangering

Hvordan skal dialogen gjennomføres?

- Avklaring av tilbud med uklarheter
  - Vanskelig å forstå, ikke tilstrekkelig informasjon eller kan tolkes på flere måter
- Rette tilbud med avvik
  - Vesentlige avvik skal i utgangspunktet avvises, jf § 9-6
  - Kan utsettes til etter at dialogen er gjennomført, jv § 9-7
- Tilbudets innhold (forhandlinger)
- En kombinasjon av de nevnte varianter

Del III Anskaffelser over EØS-terskelverdi

EØS-terskelverdier

- Anskaffelsesforskriften;
  - varer og tjenester 1,1 mill (stat), 1,75 mill (kommune/fylkeskommune og sykehus)
  - Bygg og anleggskontrakter 44. mill
  - Helse- og sosialtjenester 6,3 mill
- Forsyningsforskriften
  - Vare- og tjenestekontrakter og designkontrakter 3,5 mill
  - Bygg- og anleggskontrakter 44.mill
- Konesjonskontraktforskriften; 44 mill

Regler over EØS-terskelverdi

- Reduksjon av dokumentasjonskrav
- Oppdeling av kontrakter
- Konkurransen med forhandling
- Dialog med markedet
- Elektronisk handel
- Strategiske virkemidler

Markedskonsultasjoner

- Gjennomføre markedskonsultasjoner
- Informere potensielle leverandører om anbudsplaner- og krav

Direkte involvering av potensielle leverandører

- Mottak av råd og innspill er mulig, så lenge konkurranse ikke utelukkes
- Oppdragsgiver skal informere markedet
- Prinsippet om ikke-diskriminering skal opprettholdes

Nye prosedyrer over EØS-terskelverdi

- Økt adgang til å **forhandle** gjennom konkurranse med forhandlinger og konkurransepreget dialog
- **Innovasjonspartnerskap**

I en og samme prosedyre utvikle innovasjonen og deretter kjøpe den utviklede innovasjonen.

- Gjennomføres med forhandlinger
- Kombinerer prekommersielt innkjøp med etterfølgende kommersielt kjøp

Konkurransen med forhandling etter forutgående kunngjøring

- Skal forhandle med alle på bakgrunn av oppgitte minimumskrav som ikke skal endres i forhandlingene
- Flere forhandlingstrinn for å redusere antall deltakere
- Ikke tillatt å forhandle om tildelingskriteriene og absolutte krav. Ikke tillatt å forhandle om de endelige tilbudene.
- Konkurransen med forhandling *med rett til ikke å forhandle*.

- Oppdragsgiver "kan" bestemme oppdeling av kontrakter
- Kan begrense hvor mange delkontrakter som skal tilfalle den enkelte leverandør (kunngjøring/konkurransesgrunnlaget)
- Plikt til å vurdere oppsplitting, men fri til å bestemme grunnen til hvorfor oppdragsgiver kommer til motsatt konklusjon
- Begrunnelse i anskaffelsesdokumentene hvis ikke oppsplitting
- Krav til begrunnelse (begrense konkurransen, risikovurdering, vanskelig å koordinere etc)

- For ikke-statlige oppdragsgivere innføres mulighet til å kunngjøre konkurranse ved **forhåndskunngjøring;**
  - Kan benyttes som eneste kunngjøring
  - Etterfølgende konkurranse gjennomføres mellom de leverandører som har meldt sin interesse

Digitalisering av anskaffelsesprosessen

Digitalisering av anskaffelsesprosessen – NHO forenkling i praksis.

- All informasjon om anskaffelsesmuligheter og innsending av tilbud skal foreligge elektronisk
  - Innkjøpssentraler 18 april 2017
  - Statlige myndigheter 1. januar 2018
  - Andre offentlige myndigheter 1.juli 2018
- Forutsetning for hovedregelen er de elektroniske verktøy som brukes er alminnelig tilgjengelige
- E-kataloger

Egenerklæring – ESPD

Skal brukes over EØS-terskelverdi

- Foreløpig bevis for
  - Oppfyllelse av kvalifikasjonskravene
  - Grunnlag for utelukkelse ikke foreligger
- Erstatte innlevering av dokumentasjon sammen med tilbud
- Kun vinner leverer dokumentasjon
  - Dokumentasjon kan når som helst i konkurranseprosessen etterspørres
  - Løpende i dynamiske innkjøpsordninger

Egenerklærings skjema skal leveres for

- Leverandører som deltar i konkurransen individuelt
- Leverandører som støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter – separat ESPD fra alle
- Leverandører som deltar i konkurranse i fellesskap med andre leverer erklæringen for seg

- I. Informasjon om konkurransen og oppdragsgiver
- II. Informasjon om leverandør
- III. Avvisningsgrunner
- IV. Kvalifikasjonskriterier
- V. Erklæring knyttet til utvelgelse blant kvalifiserte leverandører
- VI. Endelig erklæring

Miljø

Hvordan stille miljøkrav?

- Nytt regelverk vedtatt av Stortinget og NFD.
- Viktig satsningsområde i regelverket har vært klima- og miljøutfordringer.
- Anmodningsvedtak fra Stortinget – ber regjeringen om å innføre krav om minimum 30 % miljøvekting.

- **Tildelingskriterium** – premiere det mest miljøvennlige tilbudet
- **Minstekrav** - kravspesifikasjonen
- **Kvalifikasjonskrav** – bare miljøvennlige tilbud eller leverandører får delta i konkurransen
- **Kontraktskrav**

Takk for meg!

- Kontakt arnhild.d.gjonnes@nho.no